

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon štev. 2549

Sijajna proslava jugoslovanskega 1. decembra

Belgrad slavi državni praznik

Belgrad, 1. decembra. AA. Prvi december, dozaj dvajseti po osvobojenju in zedinjenju, a pomembnejši od vseh prejšnjih, ker je prvi jugoslovanski prvi december, je bil praznovan v Belgradu na posebno svečan način. V cerkvah in molitnicah vseh veroizpovedi so se vršile službe božje v prisotnosti civilnih in vojaških dostojanstvenikov ter množice ljudi.

Posebno svečana služba božja je bila v Saborni cerkvi. Sveto opravilo je opravil Nj. svetost patrijarh Dimitrije ob asistenci štirih škofov, vseh članov velikega duhovnega sodišča in 12 svečenikov. Ze dolgo pred 11 se je cerkev napolnila. Na čelu vernikov je bil predsednik vlade general Peter Živković s člani kabineta dr. Korošem, dr. Šerijugo, Maksimovičem in Uzunovičem. Razen mnogih visokih funkcionarjev so bili navzoči tudi vsi člani diplomatskega zbora: francoski poslanik Dard, britski poslanik Prince, belgijski poslanik, odpravnik poslov britskega poslanstva, rumunski in grški poslanik ter vsi vojni atašeji. Službi božji je dalje prisostvovala vsa generaliteta, predsedniki vseh sodišč ter guverner narodne banke Bajloni, predsednik belgrajske občine inž. Miloš Savčić itd., itd.

Točno ob 11 je prispel v cerkev Nj. Vel. kralj v spremstvu Nj. visokosti princa Pavla, dvornega maršala Dimitrijeviča in načelnika generalnega štaba Milovanoviča. Po končani službi božji je pristopil k Nj. Vel. kralju Nj. svetost patrijarh Dimitrije, ki ga je blagoslovil

in mu častital današnji veliki državni praznik, potem pa se je obrnil k vernikom in v kratkem, a v krepkem govoru poudaril veličino današnjega dne in potrebo sloge in ljubezni, da bomo dostojni te slave v svobodi. Svečanost se je zaključila s petjem državne himne.

V katoliški cerkvi

Belgrad, 1. decembra. AA. V katoliški škofijski cerkvi v Belgradu je služil danes belgrajski katoliški škof Rodić svečano mašo in Tedeum o priliki proslave državnega praznika osvobojenja in zedinjenja. Maša se je začela ob 9, a Tedeum o pol 10. V imenu Nj. Vel. kralja je prisostvoval maši polkovnik Sarić, dalje papeški nuncij Pelegrinetti s svojim tajnikom Paccinijem, v imenu vlade pa so bili prisotni gg. minister dr. Srškić, minister dr. Frangeš, pomočnik ministra Lujo Pakotić, drž. svetnik Alaupović in mnogi višji uradniki ter velika množica vernikov.

V džamiji

Belgrad, 1. dec. AA. V džamiji je bila danes o priliki praznika zedinjenja in osvobojenja svečana dova. V prisotnosti državnih dostojanstvenikov je predčital imam Abulah dovo in potem v jedrnatem govoru poudaril važnost današnjega praznika. Dovi so prisostvovali vsi muslimani, ki bivajo v Belgradu.

Imponujoča manifestacija Zagreba

Še nikdar ni Zagreb tako mogočno proslavil 1. december ko letos
Vse mesto v zastavah — Popolna enodušnost Zagreba

Zagreb, 1. dec. (Tel. »Sl. list«.) Ves Zagreb se je že snoči odel v državne zastave. Današnji dan je izpolnjen z manifestacijami, ki jih je priredila jugoslovanska akademska mladina. Vse mesto je bilo v znamenju proslave ne samo 1. decembra kot dneva zedinjenja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno državo, temveč še posebno, ker je na novo ustanovljena Jugoslovanska akademska čitalnica v Zagrebu praznovala svoj veliki slovesni dan z razvitjem zastave. Mora se naglasiti, da teh slovesnosti ni nihče niti najmanj motil, temveč so se od začetka do konca razvijale v najlepšem redu.

Letošnja proslava se mnogo razlikuje od lanske. Pravi pečat letošnji proslavi 1. decembra je dala zlasti akademska mladina, ki je prispela iz Belgrada, Ljubljane, Skoplja in Subotice. Ta mladina je skupno z zagrebškimi akademiki dajala slovesnostim smer in vodila razvoj slavnostnih ceremonij. Težko je bilo ločiti službeno proslavo od proslave akademske mladine, kajti obe proslavi sta bili v tesni medsebojni zvezi. Najlepši vtis je napravilo dejstvo, da so bile vse zagrebške hiše brez izjeme okrašene z državnimi zastavami. To je dalo proslavi 1. decembra najlepši znak. V splošnem je bila letošnja proslava mnogo lepša od vseh dosedanjih. Poleg službenih

osebnosti se je proslave udeležilo mnogo društev in veliko število meščanstva.

Glavna slovesnost

se je vršila v katoliški katedrali. Med prvimi, ki so napolnili prostor pred katedralo, je bila častna vojaška četa in vojaška godba. Vojaki so nastopili v polni bojni opremi. Nato je prišel zagrebški župan dr. Srkulj z občinskimi svetovalci, pozneje ban dr. Šilović s podbanom, za njimi pa predstavniki visokih šol, Jugoslovanske akademije, stola sedmorice, upravnega sodišča, državnega tožilstva, hrvatskega in jugoslovanskega Sokola, Orla, bratov »Hrvatskega zmajca«, tuji konzuli ter aktivni in rezervni častniki in ostali predstavniki oblasti. Ob 9 je prispel pred katedralo armadni general Matić, ki je najprej sprejel raport, nato pa pregledal častno četo. Dostojanstveniki so nato odšli v cerkev, kjer se je pričela služba božja. Po končani proslavi se je častna četa z godbo na čelu podala pred pravoslavno cerkev, kjer se je tudi vršila cerkvena proslava.

Ob pol 12 se je vršilo slovesno sprejemanje v banskih dvorih, kjer so se zglasili predstavniki oblasti, društev in meščanstva ter so čestitali k državnemu prazniku. Med sprejemanjem je koncertirala na trgu vojaška godba.

zastopnik Nj. Vel. kralja, general Matić.

Ob njegovem prihodu ga je mladina pozdravila z vzkliki na kralja in Jugoslavijo. Predsednik akademske čitalnice Zdošek je pozdravil generala Matića, poudarjajoč važnost trenutka, ko je po dolgih borbah prišlo do končnega pomirjenja duhov in zmage jugoslovanske ideje. Naglasil je, da je akademska mladina navdušena radi modrega čina Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Predsednik izraža zahvalo Nj. Vel. kralju, ki je blagovolil sprejeti akademsko čitalnico pod svojo visoko zaščito. Govornik je končal svoj govor z vzklikom: »Živel kralj Aleksander! Živela Jugoslavija!«, nakar

je akademska mladina spontano manifestirala za kralja in domovino.

Nato je povzel besedo

armadni general Matić,

ki je poudaril, da Nj. Vel. kralj ceni patriotično delo akademske čitalnice in je zato sprejel pokroviteljstvo nad njenim delom ter počastil zastavo s svojim imenom. Govornik si šteje v čast, da sme v imenu Nj. Vel. kralja razviti zastavo akademske čitalnice in pritrčiti na njo kraljev grb in trak z njegovim imenom. Ob navdušenih manifestacijah akademske mladine je general Matić nato razvil zastavo ter pritrčil na njo grb in trak s kraljevim imenom. Nato je general Matić zabil na veliko tablo zlat žebelj. Po razvitju zastave je general Matić čestital akademski čitalnici v imenu Nj. Vel. kralja, kateremu je pridružil tudi svoje čestitke.

Med drugim je izvajal general Matić: »Pozivljam Vas, da visoko nosite to zastavo v zvestobi do kralja in domovine. (Vzkliki: »Živel kralj! Živela Jugoslavija!«) V tem slovesnem trenutku, ko obhajamo dan našega zedinjenja, vam želim povedati nekaj besed. Jugoslavija je ustvarjena in na vas je, da jo ljubite. Na vas je, da delate na uvrstjenju jugoslovanske misli, ker je to potrebno tudi radi onih, ki pridejo za vami. Tako boste ohranili ono, kar je ustvarjeno s krvjo naših najboljših sinov. Mi vsi zedinjeni bomo vzdržali našo zajednico, toda vsako pleme je preslabotno, da bi moglo kljubovati viharjem. Vsako pleme zase ne bi moglo vztrajati v boju in bi moralo končati pod tujo peto. Prepričan sem, da nihče od iskrenih Srbov, Hrvatov in Slovencev tega ne želi! Vi, dična mladina, pa se morate vzdigniti nad vse, ker vi ste bodočnost. Naj živi Jugoslavija in dična akadem-

Proslava dunajskih Jugoslovancev

Dunaj, 1. dec. AA. Povodom današnjega narodnega praznika 1. decembra se je vršila v rimsko-katoliški in v pravoslavni cerkvi služba božja, kateri je prisostvoval jugoslov. poslanik na Dunaju dr. Miloje Milojević z jugoslovansko kolonijo. V poslanstvu je bila opoldne recepcija. Pravoslavna cerkvena občina je priredila svečanost za svoje člane, na kateri je akademski pevski zbor odpel narodno himno. Akademik Miloje Simić pa je pozdravil prisotne v imenu »Slovenskega juga«. Zvečer je jugoslov. akad. društvo »Sloga« priredilo v prostorih hotela »Kontinental« svečano akademijo s plesom, na kateri so se zbrali člani našega poslanstva in konzulata na Dunaju ter jugoslovanska kolonija na Dunaju. Z akademije je bila odposlana kralju Aleksandru I. ta-le pozdravna brzojavka:

»Na proslavi 1. decembra smatra jugoslovanska akademska omladina na Dunaju z vso jugoslovansko kolonijo za svojo prvo dolžnost, da tudi pri tej priliki pozdravi svojega viteškega vladarja, Nj. Vel. kralja Aleksandra I. z vzklikom: Naj živi kralj Jugoslavije! Živela velika in silna Jugoslavija!«

Mestnemu zastopniku v Zagrebu dr. Rittigu, ki je pred dnevi stavil zgodovinski predlog, naj hrvatska mesta z Zagrebom na čelu odpošljejo h kralju Aleksandru veliko poklonitveno odposlanstvo, pa je bila odposlana ta-le brzojavka:

»S proslave 1. decembra pošiljajo jugoslovanski akademiki in ostali Jugoslavlani na Dunaju, ki iz neposredne bližine opazuje razdirajoče delovanje naših sovražnikov, ki bi radi na razbojniški način rušili našo skupno in silno domovino Jugoslavijo, pri čemer jih podpirajo tudi neki naši izdajalci in odpadniki hrvatsva in jugoslovanstva, navdušene pozdrave Vam in Zagrebu.« Za tem poziva omladina dr. Rittiga, naj vztraja na braniku kralja in domovine.

ska mladina!« Govoru generala Matića je mladina odgovorila s ponovnimi spontanimi ovacijami Nj. Vel. kralju in domovini.

Predsednik Zdošek je nato prečital pozdravni brzojav Nj. Vel. kralju ter predsedniku vlade, generalu Živkoviću, ki ju je mladina sprejela z burnim odobravanjem. Nato je govoril v imenu zagrebške univerze rektor dr. Belobrk, v imenu belgrajske dr. Tjaja, v imenu ljubljanske univerze pa

dr. Rado Kušej.

Dr. Kušej je med drugim dejal, da ima častno nalogo, da v imenu ljubljanske univerze iz dna srca pozdravi tako številno zbrano akademsko mladino. Ta pozdrav naj bo dokaz, da tudi ljubljanska univerza zna ceniti idejo, ki je danes zbrala k proslavi toliko število akademikov. »Vi, mladina, ste dokaz, da je sedaj konec naše materialistične dobe, ker ste izbrali idejo, ki vas vodi k delu za domovino. Prva skrb današnje generacije mora biti ljubezen do skupne domovine. Nesite to idejo med narod in jo razširite tako, da bo prodrla v vsako najneznatnejšo vas, naj vam ona daje peroti, da poletite k cilju, ki ste si ga postavili. Vaša zastava naj bo simbol ljubezni in naj vas vodi od uspeha do uspeha!« Svoj govor je dr. Kušej zaključil z vzklikom: »Juventus academica floreat et teneat frontem!«

Po njegovem govoru je zapela »Mladost«, nato pa je še govoril vseučiliški profesor dr. Šišić o jugoslovanski ideji. Na koncu proslave se je predsednik Zdošek zahvalil zastopniku Nj. Vel. kralja, mladini in občinstvu ter proslavo obenem zaključil. Nato se je razvil spreved po mestu, ki ga je spremljala godba kraljeve garde, ki je nalašč v ta namen prišla v Zagreb. Akademiki so nato odpotovali domov.

Povsodi proslavili Jugoslavlani svoj praznik

Pariz, 1. dec. AA. Povodom današnjega državnega praznika je bila v ruski cerkvi v ulici Daru služba božja. Svečanemu cerkvenemu opravilu je prisostvoval poslanik dr. Spaljković z osebom poslanstva, vojaški ataše polkovnik Predić, jugoslovanski oficirji, ki bivajo v Franciji v posebni vojaški misiji, člani naše delegacije v reparacijski komisiji, številni zastopniki jugoslovanske in ruske kolonije ter ugledni zastopniki diplomatskega zbora in mednarodnega urada za delo ter jugoslovanski dijaki in jugoslovanska kolonija v Zenevi.

Zeneva, 1. dec. AA. V proslavo državnega praznika zedinjenja je bila opravljena svečana služba božja v tukajšnji pravoslavni cerkvi. Cerkevne svečanosti se je udeležil jugoslovanski konzul Petrović z osebom jugoslovanskega konzulata, odposlanci in uradniki Društva narodov in mednarodnega urada za delo ter jugoslovanski dijaki in jugoslovanska kolonija v Zenevi.

Skader, 1. dec. AA. Na tukajšnjem pokopališču, kjer so pokopani jugoslovanski vojaki, ki so padli za zedinjenje Jugoslavije, je bila povodom današnjega državnega praznika spominska svečanost.

London, 1. dec. AA. Snoči je bil svečan banket britskih legijonarjev in dobrovoljcev v srbski vojski. Jugoslovanski poslanik Gjorgje Gjurić je imel lep spominjski govor, v katerem je poudarjal, da bi bilo potrebno postaviti zidan in trajen spomenik vsem onim prijateljem Jugoslavije, ki so zanjo umrli.

Solun, 1. dec. AA. V prisotnosti jugoslovanskega generalnega konzula je bila danes 1. decembra o priliki proslave zedinjenja in osvobojenja svečana služba božja, ki so ji razen jugoslovanske kolonije prisostvovali tudi mnogi naši prijatelji z zastopniki grških oblastev na čelu.

Podpirajte „Slov. Stražo“

Dogodki tedna

Proračun dravske banovine.

V »Slovenec« je objavil znani slovenski proračunski strokovnjak Vladimir Pušenjak zelo aktualen in zanimiv članek o prvem proračunu dravske banovine. Čeprav je jasno, da novi proračun ne bo čisto takšen, kakor ga je v obrisih nakazal g. Pušenjak, vendar pa bo zelo dobro služil kot podlaga za sestavo prvega banskega proračuna, ker je g. Pušenjak upošteval vse dohodke in izdatke obeh bivših oblasti in županij, a tudi izdatke za vse nove posle, ki jih prevzamejo banovine. Po Pušenjakovem načrtu bi znašali dohodki banovine 296.803.526 dinarjev in sicer bi dala trošarina 180 milijonov, takse 100 milijonov in oblastne davščine 63.803.526 dinarjev. Vsi izdatki pa bi znašali 283.385.496 dinarjev in so pri tem izdatki za šolstvo v višini 108 in pol milijona vključeni. Proračun podravske banovine bi torej bil za 10 milijonov aktiven, pri čemer ne bi bilo treba zvišati niti enega davka, temveč bi se mogli davki še celo znižati. Upamo, da bo prvi dejanski proračun to veselo sliko v bodočnosti potrdil.

V Zagrebu se je na iniciativo zagrebške zbornice za TOI. vršila

važna anketa o reformi socialnega zavarovanja.

Anketa je poudarila, da je pri nas socialna zakonodaja predraga, da so upravni stroški previsoki in da bi se moglo izvesti stroškovno zavarovanje in zavarovanje za slučaj onemoglosti le, če bi prispevala država k stroškom vsaj polovico. Zastopnik Osrednjega urada za zavarovanje delavcev se je v celoti pridružil predlogom poročevalca oziroma zbornice in je zato pričakoval, da bo reforma socialne zakonodaje v kratkem tudi izvedena.

Češkoslovaška vladna kriza.

Se vedno ni sestavljena nova češkoslovaška vlada. Med strankami je že bil dosežen načelen sporazum in nekateri listi so tudi že pisali o sestavi nove vlade, bila je dejansko tudi že sestavljena ministrska lista, toda v zadnjem hipu se je vse razbilo vsled razdelitve ministrstev. Na zahtevo socialistov je Udržal pristal na to, da odpadeta od bivše vladne koalicije slovaška ljudska in nemška krščanska socialna stranka, pri razdeljevanju ministrskih sedežev pa ni prišlo do soglasja. Udržal je dal najprej socialnim demokratom samo dva ministrstva, ti pa so zahtevali najmanj troje pomembnih. Udržal je nato ponudil soc. demokratom ministrstvo za Slovaško, ki pa je že odpravljeno in zato soc. demokrati niso sprejeli njegovega predloga. Enako so bili nezadovoljni tudi Nemci, ki bi sedaj dobili manj, kakor so prej že imeli. Danes v poneedeljek se pogajanja obnove in ker so republikanci že precej odnehali, je upati, da pride do sporazuma in do sestave koncentracijske vlade, ki je edino možna kombinacija. Govori pa se tudi o uradniški vladi, če bi se ponesrečila koncentracijska vlada.

Pomorska razorožitvena konferenca

se sestane v januarju. Največje težave dela vprašanje razmerja sil v Sredozemskem morju. Pogajanja med Francijo in Italijo so bila brez vsakega uspeha, ker noče priznati Francija Italiji paritete. Italija pa se je revanširala s tem, da je predlagala odpravo podmornic, proti čemur je Francija odločno. Radi tega nesoglasja med Francijo in Italijo bo pomorska razorožitvena konferenca morala najbrže izločiti iz svojega dnevnega reda vprašanje razmerja v Sredozemskem morju.

Demisija belgijske vlade.

Ministrski predsednik Jaspar je podal demisijo svoje vlade, ki je bila tudi sprejeta. Neposredni povod vladne krize je povzročil boj za flamizacijo gantskega vseučilišča. Globlji vzrok pa je v boju Flamcev za njih popolno avtonomijo, za katero so tudi že mnogi katoliški Valonci.

Poraz Hugenberg.

Vodja nemških desnjarjev, časopisni kralj Hugenberg je doživel v nemškem parlamentu silen poraz. Z velikansko večino je nemški parlament odklonil njegov predlog proti Youngovemu načrtu. Niti njegovi strankarski pristaši niso glasovali za njegov predlog. Posebno temeljito pa je bila odklonjena Hugenbergova zahteva, da naj se postavijo ministri, ki so pristali na Youngov načrt, pred sodišče. Ta težki poraz Hugenbergov je bil tudi posledica naravnost sijajnega govora novega nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa, ki je z vso brezobzirnostjo nastopil proti demagoškemu namenom Hugenbergovega predloga. Vsled težkega Hugenbergovega poraza je prišlo v njegovi nacionalni stranki do hudih preprirov in ni izključeno, da pride tudi do razkola.

Poraz Kitajcev.

Ker so Kitajci zasedli proti dogovoru vzh. kit. železnico, pregnali ruske uradnike in velik del Ruzevov, igrali in ker niso hoteli izpolniti pogodbe, je ruska vojska pričela z veliko ofenzivo, ki je na vsej črti prodrla. Rusi so zasedli mesto Hajlar, ujeli na tisoče in tisoče Kitajcev in si priborili že prosto pot na Harbin. Kitajci pa so nato sprejeli vse ruske pogoje in zato so Rusi ustavili ofenzivo.

Ljubljanski 1. december

Vsa v zastavah je proslavila Ljubljana narodni praznik

Svečano razpoložena je bila včeraj Ljubljana — praznovala je enajsto obletnico ujedinenja vseh Jugoslovancev v enotno močno državo. Na predvečer državnega praznika so gromeli z Gradu častni topovski streli. Ze v soboto zvečer so skoro z vseh poslopij v mestu vihrale državne zastave. V operi pa se je vršila svečana predstava. V nedeljo ves dan pa ni bilo ne v mestu in ne v predmestjih najmanjše hišice, s katere ne bi vihrala zastava v proslavo narodnega zedinjenja. V najskritejših ulicah, da ne govorimo v središču mesta, povsod je vladalo svečano praznično razpoloženje. Tega prazničnega razpoloženja ni kahl najmanj niti dež, ki je nepretrgoma lil ves dan.

Ob 10 dopoldne se je vršil v stolni cerkvi slavnostni Te Deum, ki so se ga udeležili najvišji cerkveni, vladni in vojaški dostojanstveniki. Med njimi: ban ing. Dušan Sernee, podban dr. Pirkmayer, diviz. poveljnik general Sava Tripkovič, njegov pomočnik, brigadni general Popović, mestni župan dr. Puc, ves konzularni zbor, častniški zbor, številni rezervni častniki in zelo mnogo drugih zastopnikov ter občinstva, tako da je bila cerkev nabito polna. Pred cerkvijo je postavila vojaška četa častno stražo.

Zvečer ob pol 7 se je vršil po mestu ob-

Sijajen uspeh časnikaškega koncerta

Ce katera prireditelj v vsem letu uspe, potem gotovo uspe prireditelj časnikašev, ki so si za njo izbrali najprimernejši dan: praznik zedinjenja. Delo časnikašev je že po svojem značaju v službi javnosti, naroda in domovine, z njim se more primerjati le malokateri stan in časnikaši imajo zato moralno pravico, da reklamirajo 1. december za svojo prireditev. Čast našemu občinstvu, ki to razume in vsako leto na časnikaški prireditvi napolni unionsko dvorano do zadnjega kotička. Saj časnikaši zahtevajo le malo zase: vsak dan pripravljajo občinstvu nove ugodnosti, en dan na leto pa s pravico pričakujejo, da občinstvo zadovolji njihovemu pričakovanju.

Snoči morejo biti oboji zadovoljni: časnikaši z nadvse sijajnim obiskom občinstva ter občinstvo samo, katero je med prireditvijo spontan in navdušeno izkazovalo svoje zadovoljstvo s krasnim programom.

Kar se sicer malokdaj zgodi, pri koncertih pa se še nikoli ni zgodilo, se je včeraj zmanjkalo je prostora v dvorani. In naj izdama še eno skrivnost blaginjaka koncerta, ki je bil med koncertom stalno v strahu: »Kam bodo le ti ljudje šli?« Upravičeno, zakaj prodal je 200 vstopnic več, kakor jih je bilo povrtno določenih. Mnogo pa je moralo občinstva sploh oditi, zakaj v dvorano ni mogel ob začetku koncerta nihče več.

Dvorana sama je bila okrašena z zelenjem, državno trobojnico ter sliko Nj. Vel. kralja. Med odličnimi zastopniki naj navedemo le najvažnejše: ban ing. Dušan Sernee, pomočnik bana, diviz. poveljnik Sava Tripkovič, mestni župan dr. D. Puc, rektor univerze dr. M. Dolenc, vsi konzuli, dalje je bilo prisotno mnogo duhovščine, častnikov, zastopnikov skoraj vseh korporacij in množica občinstva vseh slojev.

Koncert je otvoril dijaški zbor I. drž. gimnazije pod vodstvom prof. L. Kramolca. Pel je himno, Devovo »Koroško narodno« in Hochreiterjev »Praznik ujedinenja«. Sveži, precej dobro uvežbani glasovi, taktna, realna interpretacija. V sopranskem solu je pomagala op. pevka gđ. Ramškova. Novost je bil »Slovenski kvintet« (gg. Go-

hod z vojaško godbo na čelu.

Državni praznik so proslavili tudi sportniki, ki so priredili uspeli tek zedinjenja, o katerem poročamo na drugem mestu.

Na lep in mogočen način je proslavila Ljubljana prvi december.

Akademski proslava

Včeraj ob pol dvanajstih dopoldne se je zbrala katoliška akademska mladina v dvorani Akademskega doma, da proslavi ta veliki narodni praznik.

Zborovanje je otvoril predsednik Akademске zveze Mirko Potokar, ki je naglasil veliki dan, dan zmage in svobode našega naroda. Nato je podal besedo tov. Viljku Bojcu, ki je v slavnostnem govoru očitno zgodovinski potek 1. decembra 1918, dobo pred njim in za njim. Jugoslovanska ideja mora družiti in spajati, mora biti tvorna sila za ustvaritev močne in velike Jugoslavije. Kot verni sinovi velikega Jugoslavana dr. Janeza Ev. Kreka bomo izpolnili svojo dolžnost le takrat, če bomo dobesedno izpolnjevali njegovo srčno oporoko. H keneu je pozval govornik, da zapoje navzoči »Bože pravde« in »Lepo našo domovino«. — Za tem je predsednik zaključil slavnostno zborovanje.

stič, Jug. Petrovič, Vončina, Sulc), ki ga, mislim, vodi operni pevec Gostič. Simpatično se je uvedel z Mirkovo »Sumi potok« in Prelovčev »Bela rdeča je gredica« in skladbi plastično podal. Zeleti je kvintetu dolgega in napredka polnega življenja. Začetek je bil prav uspel.

»Slavec« je nastopil srečno reformiran pod vodstvom g. Repovša in pel v mešanem zboru Bajukovo priredbo »Oblaki, Jerebov« Pelin« in Adamičev težki, barviti, ekspresivni »April«. To društvo je lepo vzcvetelo, ima dober material in precej vaje in precizno dinamiko.

Sledil je »Ljubljanski Zvon« pod vodstvom g. Prelovca in zapel Pavčičevo novejšo »Če rdeče rože...« in zelo lepo Adamičevo za ženski zbor s klavirjem: »Zgodaj vstala«. Prelovce zna svojem zboru iztisniti zvok in pravi efekt, izrabiti njega zmožnosti do kraja.

»Ljubljana« se redko pokaže na ljubljanskih odrih. Tembolj smo je bili snoči veseli, ker je vzorno pela (Brnobič, Na poljani, Dolinarjev Venček narodnih). Prvo občutenjsko pesem je dr. Dolinar zelo lepo izdelal, da je zares prepričujoče učinkovala, Venčku narodnih v zelo apartni prireditvi pa je veljal kolosalen aplavz. Vžgal je vse.

Končno je še Orkestralno društvo Glasb. M. pod vodstvom profesorja Škerjanca igralo slikajoči in humorni Saint-Saensov »Zivalski karneval«, zbor duhovitih domislekov, ki so našli hvaležne poslušalce in lepo zaključili zelo uspeli in animirani koncert.

Po koncertu se je razvil živahen zabaven večer s plesom. Časnikaški večer je bil, kakor redno vsako leto, prva prireditev v tej sezoni in tudi za letos pomenja otvoritev vseh družabnih prireditev.

Zaključna bilanca: moralichen in vsak drug uspeh snočnje časnikaške prireditve je sijajen. Občinstvo se je na krasen način odločilo časnikašem in za to: hvala vsem! Hvala tudi pevskim društvom in vsem drugim, ki so pripomogli do tako krasno uspele prireditve!

Atentat na bivšega albanskega ministra

Iz političnih vzrokov izvršen atentat se ponesrečil

Atene, 1. dec. (Tel. »Slov. l.«) Preteklo noč je neznan atentator štirikrat ustrelil iz revolverja na bivšega albanskega pravosodnega ministra Kočo Tasija Kočo je kot begunec živel v Atenah, odkar je prišel v Albanijo na vladu Zogu Ahmed Napad se je izvršil v malo obljudenem delu mesta. Kočo je le lahko ranjen in izjavlja, da je prepričan,

da je bil napaden iz političnih razlogov, ker je nasprotnik Zogujevega režima. O osebi napadalca ni mogel povedati ničesar, ker je prehitro zginit v temi. V času napada je spremljal Kočo njegov prijatelj Ali Klisura, pristaš škofa Fan Noli, ki je živel na Dunaju in prišel v Atene šele zadnje dni.

Beda v sovjetski Rusiji

Od veselja so iokali nemški izselenci, ko so zagledali bel krah

Riga, 1. dec. (Tel. »Slov. l.«) V letosko obmejno postajo Silupe se je pripeljalo 325 nemških izselencev. Na ruski obmejni postaji so jih zadržali štiri ure in temeljito preiskali. Kljub temu, da so zatrjevali, da so svoj denar pustili pri nemških kolonistih, ki so ostali v Moskvi, so jim ruski obmejni organi razparali čevlje, podlogo od oblek in druga oblačila, češ, da morajo gledati na to, ali nimajo s seboj ameriških dolarjev, katere

je prepovedano izvažati iz Rusije. Ko so izselenci prišli na letosko ozemlje, so bili tako razburjeni od veselja, da so se nekateri brezumno smejali, ženske pa histerično jokale. Društvo Rdečega križa jim je ponudilo majhno okrepčilo. Ko so izselenci zagledali bel krah in sirovo maslo, so vsi od veselja jokali. V nedeljo ponoči pride nadaljnjih 200 kolonistov, v torek pa 500.

Naši novi podmornici prihajata

Pariz, 1. dec. AA. Poročajo iz Toulona: Jugoslovanski podmornici »Smeli« in »Osvetnik« sta snoči odpluli v spremstvu nekega parnika. Prefekt je bil takrat, ko sta se ladji mudili v luki, odsoten in je poslal poveljniku Pfeiferju radiogram, v katerem izraža obža-

lovanje, da ni mogel biti zraven, ko sta ladji odpluli, in jima želi najsrečnejšo pot.

Dunajska vremenska napoved: Milo vreme, vedno večja verjetnost padavin, posebno v pužnik. Alpah.

Izredno slovesna proslava v Mariboru

Tudi v Mariboru smo obhajali enajsto obletnico velikega zgodovinskega dogodka 1. dec. l. 1918. Izredno slovesno. Ze v soboto popoldne so zavihrale raz vseh državnih in zasebnih poslopij državne zastave. Zvečer se je vršila v Narodnem gledališču slavnostna predstava, ki sta se je udeležila med drugim mestni poveljnik general Z. Stanislavjevič ter mestni župan dr. Juvan. V glavnih vlogah sta nastopila zagrebška dramska prvaka V. Podgorska in H. Nučić, ki sta za svojo odlično igro žela viharen aplavz.

Danes na sam praznik zedinjenja so bile zahvalne službe božje v posameznih cerkvah. Ob 11 je bila v tukajšnji stolnici zahvalna pesem s pripadajočimi molitvami, ki jih je ob številni asistenci opravil prevzvišeni knezoškof dr. Andrej Karlin. Cerkevni slovesnosti v stolnici so prisostvovali poleg številne množice vernikov ter predstavnikov raznih uradov in vojaških oblastev mestni poveljnik general Z. Stanislavjevič, okrožni inšpektor dr. Schaubach, okrajna poglavarja dr. Ipavice in dr. Hacin, mestni župan dr. Juvan, predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec, likvidator obl. samouprave ban. svetnik dr. Stare in drugi dostojanstveniki. Pred stolnico je bila razvrščena častna četa 45. pp. z godbo in zborom aktivnih ter rezervnih častnikov. V pravoslavni kapeli je bila zahvalna služba božja ob 10.30 in je predpisane cerkvene obrede opravil prota Trbojevič. Navzoči so bili častniki drugega bataljona 45. pp. ter tukajšnjega vojnega okruha. Zahvalni službi božji v evangelijski cerkvi, ki se je vršila ob 10, pa so prisostvovali častniki orožniške čete in vojne bolnice. Zvečer ob 19 se je razvila izpred vojašnice kralja Aleksandra bakljada z godbo na čelu ter ob številni udeležbi občanov.

Vsa hrvatska mesta za poklonstveno deputacijo

Zagreb, 1. dec. (Tel. »Sl. listu.«) Na poziv zagrebškega mestnega zastopstva k poklonilni deputaciji hrvaških mest, ki naj bi se izvršila ob proslavi rojstnega dne Nj. Vel. kralja, so se sklepu pridružila še sledeča mesta: Sibenik, Sisek, Makarska, Tuzla, Foča, Sušurac, Požega, Stari grad, Križevci, Kotor, Vukovar, Kostajnica, Trogir, Petrinja, Korčula in Virovitica.

Nova važna telefonska zveza

Varšava, 1. dec. AA. Od danes je vzpostavljena direktna telefonska zveza med Varšavo in Gornjo Šlezijo z Jugoslavijo preko Moravske Ostrove in Budimpešte. Doslej se je zlasti gornješleska industrija pritoževala nad slabo telefonsko zvezo z Jugoslavijo.

Pomembna 50 letnica

Zagreb, 1. dec. (Tel. »Sl. l.«) 8. decembra bodo proslavili 50 letnico absolutorija vseučiliških studij zagrebški maturanti gimnazije iz l. 1875. Takrat bo zagrebški nadškof dr. Bauer priredil jubilatno na čast slovesen obed. Pozivajo se vsi maturanti iz omenjenega letnika, da se odzovejo vabilu zagrebškega nadškofa.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. dec. (Tel. »Sl. listu.«) Iz vseh krajev države prihajajo vesti o velikih manifestacijah za kralja in Jugoslavijo ob proslavi praznika zedinjenja. Povsod so se vršile slovesnosti v cerkvah in v raznih društvih. Povsod manifestira ljudstvo z navdušenjem za Nj. Vel. kralja in za novo ime naše države Jugoslavija.

Belgrad, 1. dec. (Tel. »Sl. listu.«) Naš berlinski poslanik Balugdić je prispel v Belgrad.

Belgrad, 1. dec. (Tel. »Sl. listu.«) Vpokojen je pehotni polkovnik Gošelj Franc.

Belgrad, 1. dec. (Tel. »Sl. listu.«) V bolnici v Čačku je umrl mladi pesnik Mitrović na posledicah tuberkuloze.

Belgrad, 1. dec. (Tel. Sl. l.«) Na predlog pravosodnega ministra je podpisan ukaz, s katerim je na lastno prošnjo vpokojen predsednik okrožnega sodišča v Celju dr. Josip Kotnik.

Pariz spominu Clemenceau-a

Pariz, 1. dec. AA. Ker je pokojni Georges Clemenceau izrazil željo, naj ga pokopljejo brez vsakih javnih časti, je Pariz danes priredil pokojnemu Clemenceauju veličastno spominsko svečanost, ki je boljše, kakor vsaka druga hrupna prireditev pokazala, s kako toplo ljubeznijo bo francoski narod obranil spomin na njegovo delo. Ze ob 10 se je na trgu pred slavolokom zbrala stotisočgla množica, ki je gosto napolnila vse izhode dvanajstih ulic, ki se iztekajo na tem trgu. Točno ob 11 je prispel predsednik republike Doumergue in položil na grob Neznanega junaka prekrasen venec. Koj zatem je bil izstreljen topovski strel, ki je bil znamenje za parminuten molk v spomin Clemenceauja. Na drugi strel pa se je začela pomikati pred grobom Neznanega junaka veličastni sprevod, Na čelu je šel predsednik francoske republike, ki so mu sledili člani vlade in drugi dostojanstveniki. Zatem je sledilo nad 60.000 invalidov in vojnih sirot ter delegacij iz vseh krajev Francije. Vsa proslava je bila zgovoren dokaz ljubezni francoskega naroda do Clemenceau-a.

Jugoslavija ne plača nobenih reparacij

Pariz, 1. dec. (Tel. »Slov. L.«) Likvidacijski odbor haške konference je dokončal svoje delo. Kakor doznava »Petit Parisien«, je bilo sklenjeno sledeče: 1. Jugoslaviji in Romuniji so se črtale vse obveznosti za reparacijske prispevke in za plačilo njima prepuščenih državnih imetij. 2. Romunija obdrži svoje zahteve glede enega dela madjarskih in bolgarskih reparacij. Jugoslovanski delež pa se je kljub protestom znižal od 10% na 2%. 3. Grčiji se vojni dolgovi pri velikih zavznikih toliko znižajo, da se zenačijo z madjarskimi in bolgarskimi reparacijskimi plačili. 4. Češkoslovaški dolg za osvoboditev se je določil na 37 anuitet po 11 milj. zlatih mark. Obenem pa bo Češkoslovaška dobila en delež vzhodnih reparacij. Končno so se veliki zavzniki odrekli svojim zahtevkom iz reparacij po 1. 1943. na korist male antante.

Strahovit samomor kaznjencev

Frankfurt ob Odri, 1. dec. (Tel. »Sl. L.«) V kaznilnici v Sonnenburgu je neki kaznjencev izvršil samomor na grozovit način. V kaznilnici so v zadnjem času ustanovili tiskarno, ki je preskrbovala vse nemške kaznilnice s potrebnimi tiskovinami, in so tiskali v njej tudi poseben časopis za kaznjence. Med delovno pavzo pa so delavci v tiskarni mahoma opazili, da je nekdo sprožil električni rezalni stroj. Ko so se hitro približali, so samo še videli, kako je neki kaznjencev vtaknil glavo pod nož, ki mu jo je stroj v trenutku odrezal. Razlogi za dejanje niso znani. Uvedla se je preiskava.

Dramske predstave v opernem gledališču

Ker se bodo pričela v ponedeljek 2. t. m. popravljala dela odra v dramskem gledališču, ki bodo trajala ves teden, se bodo vršile prihodnji teden dramske in operne predstave v opernem gledališču. Prva dramska predstava v operi bo v ponedeljek 2. t. m. ob osmih zvečer, Predvajal se bo »Naš gospod župnik« z go. Nablocko, gg. Cesarjem in Lipahom v glavnih vlogah.

Promocija dveh Slovencev v Innsbrucku.

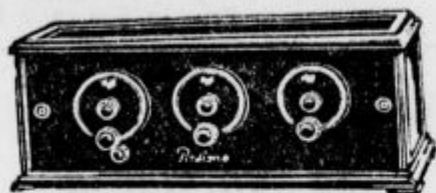
V soboto sta na univerzi v Innsbrucku promovirala za doktorja medicine g. Slavko Rakovec, sin ravnatelja »Slovenčev« uprave g. Ivana Rakovca, ter g. Roman Vidmar, doma iz Jerče vasi pri Novem mestu. Obema novima doktorjema naše iskrene čestitke!

Opozarjamo na današnji oglaš Oblačilnice za Slovenijo v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

Lekarne. Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kural, Gosposvetska cesta 10.

Sveti Miklavž!

Usliši me in mi prinesi lep in dober **RADIJSKI APARAT**

kot jih prodaja samo

Radio - Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 5

Med tednom

Ljudje se dele na kaj različne skupine. V šoli so nam povedali, da se dele ljudje po barvi na belokožce, ki prebivajo v Evropi, na črne zamorce, ki so doma v Afriki, na rdeče Indijance, ki se vojskujejo v Ameriki ali pa na Golovcu in na rmenje Malajce. Ljudje se dalje dele tudi po obleki: nekateri nosijo uniforme, drugi pa navadne obleke. Državni pravdniki in kazenski sodniki dele ljudi na toliko skupin, kolikor je kazenskih paragrafov. Tudi po pameti dele ljudi in pravijo, da so nekateri pametni, drugi pa so norci. Ta delitev pa ni kaj trdna, ker se da težko dognati, kdo je bolj pameten, ali tisti, ki ljudi zapirajo v norišnice, ali pa tisti, ki so zaprti.

Vse te skupine ljudi so pa že precej stare in se zanje ljudje ne menijo več. Moderna doba nas je pa osrečila z novo delitvijo. To je delitev po številkah. Če hočete kupiti nove čevlje, vam je treba povedati samo število in že jih imate. Tudi za rokavice zadostuje samo število in enako za obleko. Po številkah nas je razdelila tehnika in če pojde tako naprej kakor gre, bodo morebiti tudi ljudje dobili svoje tablice s številkami kakor hiše ali pa avtomobili. Takrat bomo srečni.

Tek zedinjenja in tek osvobojenja

A. S. K. Primorje je izvedel letos ponovno svoj propagandni tek skozi Ljubljano. Lani se je ta prireditev vršila ob precej pičli udeležbi. Letos je pa z udeležbo najboljših tekačev na dolge proge iz Beograda, Zagreba in Celovca postal ta tek največja prireditev te vrste v letošnjem letu. Kako veliko zanimanje je med našo mladino, jasno priča velika udeležba v skupini, ki je tekla krajšo progo. Niš manj kakor 28 mladih atletov je startalo, od katerih je prišlo na cilj 26. Vse kakor lepo število, ki je tem pomembnejše, ker je zanimanje za lahko atletiko precej velika.

Nad vso prireditvijo je prevzel pokroviteljstvo ban ing. Dušan Sernec, ki je osebno prisostvoval razdelitvi nagrad. Prireditve so se udeležili zastopniki naših nogometnih klubov, L. N. P., hazenske podzveze, kolesarske podzveze — skratka — zastopane so bile vse sportne korporacije. Vojaško oblast je zastopal polkovnik Majcen.

Točno ob 4 je dal g. Sancer znamenje za start in lepo število 34 atletov se je pognalo v tek. Pred tekalci je vozil oddelek tukajšnjega kolesarskega bataljona, ki je na celi progi skrbel, da so tekalci nevarno tekli. Na rezultate je zelo vplival razmočen blaten teren, vendar so bili vkljub tem nepričakovanjem doseženi prav dobri časi.

Na cilj so prispeli: krajša proga: 1. Sussith I. (K. A. C. - Celovec) 8.23¹/₂. —

Zagrebske tekme

Zagreb, 1. dec. (Tel. »Sl. L.«) Četrto kolo prvenstvenih tekem je prineslo velika iznenadenja. Tako je Concordia, ki je nedavno premagala Hašk z 2:1, mogla danes slaviti veliko zmago nad moštvo, ki je tekom dosedanjih prvenstvenih tekem ostalo nepremagano. — Gradjanski je namreč zgubil tekmo s Concordio s 5:0 ter je ta tekma odločilna za drugo mesto. S to zmago se je Concordia postavila na drugo mesto, Gradjanski pa je potisnjen na tretje mesto.

Drugo iznenadenje je prinesla tekma med Sparto in Zelezničarjem, v kateri je Sparta premagala Zelezničarja z 1:0 in prišla na šesto mesto. Zelezničarji so na predzadnjem mestu.

Viktorija je porazila Sokola s 6:0 in mu vzela nadaljnje izgleda. Pri tej tekmi je Hrvaški Sokol igral tako slabo, da ni več nade na uspeh. Viktorija je na četrtem mestu, Hašk pa na prvem, ter izgleda, da bodo akademiki v jeseni zavzeli prvo mesto.

Croatia je še vedno na poslednjem mestu in ima malo upanja, da popravi svoj položaj. Tekma Hašk:Croatia se je končala z rezultatom 6:1.

Jugoslavija : Sokol 2 : 1.

Belgrad, 1. dec. (Tel. »Sl. list.«) Nogometna tekma Jugoslavija : Sokol je končala z 2 : 1 za Jugoslavijo.

DUNAJSKE TEKME.

Dunaj, 1. dec. (Tel. »Slov. L.«) Admirala proti Wacker 6 : 0 (2 : 0). 6000 gledalcev. Nicholson : Wiener Sportklub 1 : 0 (0 : 0). 1600 gledalcev.

Rapid : Herta 7 : 4 (3 : 3).

Austria : Hakoah 6 : 0 (1 : 0).

PRAŠKE TEKME.

Praga, 1. dec. (Tel. »Slov. L.«) »Slavija« je premaga berlinsko »Borussio« z 8 : 1 (5 : 0). S tem je popravila poraz v Berlinu, ko je bila premagana z 1 : 5.

»Viktoria« Žirkov : »Chien«, Karlin 3 : 0 (1 : 0).

»Bohemien« : F. B. K. Toplice 6 : 1 (1 : 1).

»Sparta« : Bratislava 7 : 4 (4 : 1).

»Ilustracija« št. 11

je pravkar izšla. Po desetih mesecih izhajanja si je »Ilustracija« pridobila toliko ugleda in priznanja, da je danes najlepša ilustrovanja revija v vsej državi. Enajsta številka je ta dobri glas iznova potrdila. Izbrane slike iz našega življenja, planinski motivi, gledališke slike, nova serija naših otrok, aktualni dogodki doma in drugod so podani v krasni tehnični izvedbi. Kar se tiče tekstnega dela, mu bo posvetilo uredništvo posebno pozornost. »Ilustracija« naj postane magacin vsega zanimivega, zabavnega in poučnega. »Ilustracija« pripomočkom vsem najtopleje. Celoletna naročnina 100 Din za tako bogato opremljeno revijo ni predrago. Posamezne številke 10 Din v vseh knjigarlah in trafikah. Uprava revije »Ilustracija«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/I.

2. Ogrin (Primorje). — 3. Putinja (Primorje). — 4. Regali, 5. Mitja, 6. Zorja, 7. Glavnik (vsi Primorje).

Tek osvobojenja v Mariboru.

Maribor, 1. dec. (Tel. »Sl. list.«) Danes popoldne se je vršil v Mariboru tek osvobojenja za pokal Toneta Vahtarja. Tek se je vršil ob ogromnem zanimanju občinstva. Nad 20 atletov se je prijavilo k startu in se vpisalo v zlato knjigo. Tek je bil dobro organiziran. Prvo mesto si je tudi letos priboril Podpečan (Zelezničar) ki je v krasnem stilu v času 6.48 obsoliral težavno progo. Drugi je prišel na cilj državni prvak Humer (Istria) v času 7.03. Tretji je bil Rak (Maribor) v 7.06. Četrti Konjič (Maribor) v 7.08. Peti Pintarič (Primorje) v 7.10. Šesti Groblj (Zelezničar) v 7.14. Po končanem tekcu so se vršila v Narodnem domu razdelitev nagrad, ki jih je izročil major Mišič v zastopstvu mestnega poveljnika.

Nogometna tekma Rapid-Zeleznikar je radi deževja odpadla ter se bo odigrala najbrž prihodnje nedeljo.

Včeraj popoldne so v dramskem gledališču predstavljali pravljico igr v 5 slikah »Janezek Nosanček«, katero je spisal W. Burgraff, v slovensko besedilo pa prevedel F. Fran Albrecht. — Igra je za otroke. Otrok pri predstavi ni manjkalo, pač pa odraslih. Gledališče je bilo za dobro tretjino prazno. Igra otrokom ni napravila posebnega veselja, dasi so bili vsi igralci na svojem mestu.

Miklavž

lahko izbere najrazličnejše OSTANKE po skrajno nizkih cenah, kakor tudi drugo primerno manufakturno blago za svoje obdarovance pri

Oblačilnici za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta 7.

Mariborska nedelja

Premisljuje se v spletni bolnici ter v cvetu mladosti zasebnica Zofija Bračko, stara 23 let. Pogreb bo danes ob 16 na magdalensko pokopališče. — Skrlatinka se je zopet pojavila na nekaterih šolskih zavodih. Zdravstveni izkaz mestnega fizikata beleži za čas od 22 do 30. novembra 5 obolenj na skrlatinki, ki pa je lažje narave. — V Prosvetnem klan v Cvetlični 28 se predvaja drveni ob pol 20 lep film o Kristovem življenju in trpljenju. — Danes se prične pred tukajšnjim porotnim sodiščem zadnje porotno zasedanje. Na zahtevni sedet Martin Horvat iz Pristave in Janez Fideršek iz Majšperga radi hudodelstva zavratnega umora in hudodelstva tatvine.

V falzifikatorski aferi 1000 dinarskih bankovcev, s katero je imela mariborska policija zadnje dni polne roke dela in katere niti so vodile v varaždinsko okolico, se je izkazalo, da so omenjeni falzifikati identični s falzifikati, ki so se pojavili nedavno pri Ormožu, Gornji Radgoni in Radvanju ter Vinici in ki so tvorba ene ter iste falzifikatorske kovčnice. Vendar pa so se falzifikati tako slabo posrečili, da obstoja verjetnost, da ne bodo aretirani obtoženi radi falzificiranja bankovcev, ampak radi goljufije s tem so se zaenkrat poizvedbe na tukajšnjem policijskem komisariatu zaključile.

Za „Miklavža!“

Bogato izbiro nogavice in trikotnega zimskega perila po najnižjih cenah priporočila trgovina v Semenšču od „velhom“ Solski drevored v Ljubljani

Ljubljanska kronika

Včeraj se je vršilo v mestu okoli petnajst raznih prireditev, predstav in slovesnosti. Razna društva bi morala vedeti, da je dan 1. decembra rezerviran za tradicionalno časnikarsko slovesnost, pa se je niso ohranila na to. Časnikarji, dobro vedo, da njihovi prireditvi ne more nobena druga konkurirati, so zanje celo delali — reklamo. Vse te prireditve je po sijaju, izvedbi in udeležbi resdale prekašala časnikarska prireditev v Unioinu.

Mlajša slovenska umetnost je imela včeraj svoj lep dan. V hiši g. Zalte na Dunajski cesti je bila odprta razstava umetnin mlade generacije likovnih umetnikov. Med umetnost ljubiteljem občinstvom vlada za razstavo precejšnje zanimanje.

Na Ljudskem odru so popoldne predvajali »Divjega lovca«, ki je lepo uspel.

Včerajšnja nedelja v Ljubljani je bila precej revna omembe vrednih dogodkov. To se pravi: policijskih ovad in prijav je bilo precej, toda skoro vse so se nanašale na razne pijanske izpade. Ni čudo: v soboto, zadnjega v mesecu, je dobil vsakdo plačo in posledica je bila splošno pijančevanje. Zgodilo se je, da je nekdo na Zaloški cesti ponoči za dobro uro obeležal na trotuarju in so ljudje hodili mimo njega, dokler ni prišel stražnik in ga odvedel na varno. Neka pijana ženska je v soboto zvečer priredila na Rinski cesti malo demonstracijo. Vzklitkala je z okna Italiji, italijanskemu kralju in podobno. Kljub našemu prijateljstvu z Italijo taka demonstracija ni dovoljena in se bo morala ženska zagovarjati vsaj radi baljenja nočnega miru!

Bolj razburljiv dogodek se je odigral pred sodiščem. V zapore so orožniki pripeljali nekoga potepuha, ki se je pred poslopjem izgrgal ter zbežal proti kavarni »Leon«, kjer je razbil šipo. Tam so ga ujeli in odvedli v zapor.

Zrtev alkohola je postal v soboto opolnoči čevjarski pomočnik Stanko G. Pijanega so ga vrgli nekje v Florjanski ulici na cesto. Kolovratil je nato po mestu, dokler se ni zgrudil pred »Unioinom«. Ko mu je stražnik prišel na pomoč, je opazil, da Stanko krvavi. Imel je veliko rano na desnem zapestju. Stražnik je poklical reševalni voz, s katerim je bil odpeljan v bolnišnico. Najzanimivejše pa je, da Stanko niti ne ve, kje bi se ranil. Vedo pa drugi ljudje, zakaj izkazalo se je, da je v pijanosti razbil neke šipo in se močno obrezal.

Manjša nezgoda se je pripetila včeraj ob šestih zvečer na Sv. Petra cesti, vendar pa te ni povzročil alkohol, ampak oslabeost. 70-letni mestni revež Salomon Ropret se je zgrudil na vlačnem tlaku ter se močno pobil po čelu. Tudi tega je reševalni voz prepeljal v bolnišnico.

V policijskih zapisih se je poleg štirih pijancev znašlo še pet oseb: troje tatvine sumljivih moških in dve ženski radi prostitucije. Policia je namreč ponoči napravila racijo, vendar sta bili aretirani samo ti dve ženski. Drugo ovadbe navajajo eno tatvino, 16 pijanskih prestopkov, 9 prestopkov cestnega reda in 8 avtomobilskih prestopkov.

Delavec A. S. se je v soboto zvečer poljal brez luči s kolesom po izanski cesti ter je v mraku podrl mltničarja Franca Jarca, ki se je resno poškodoval po obrazu. S. bo imel radi tega znatne sitnosti.

Umrla je včeraj zvečer gospa Viktorija Jeretina, dobra krščanska žena in zgledna gospodinja, ki je zaradi svojih odličnih lastnosti uživala veliko spoštovanje. Pogreb rajneke bo jutri ob 3 popoldne. — Skrbno in dobro krščanska žena bodo ohranili vsi številni znanci v najlepšem spomnu.

Družba „IL RIJA“ Premog
Dunajska cesta št. 46 Drva
Telefon: 2820 Koks

Odšla je v boljšo bodočnost naša skrbna, zlata mamica in tašča, gospa

Viktorija Jeretina

po dolgem in mučnem trpljenju, previdna s sv. zakramenti.

Na njeni poslednji poti jo spremimo v torek dne 3. decembra ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Sv. Jakoba trg št. 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo jo v blag spomin in v molitev!

Ljubljana, dne 1. decembra 1929.

KAREL, JOSIP, sinova.

ERNA, hči.

FLORA, sinova.

ga ne bomo kar na slepo prerasali, ampak roka bo dodajala, če je kje treba kaj dodati, in odvezla bo, kjer je treba kaj odvzeti. Tam v fabriki imajo res stroj pri stroju, ki jih mi nimamo, imamo pa zato roko in to je stroj, kakršnega vsa moderna tehnika ne premore. Tam so fabrikaniti z mrtvimi stroji, mi pa smo rokodelci z živimi rokami.

Tako govori mojster-rokodelce. Ne poslušaj ga dosti ljudi, ker je večina od hreščanja strojev že oglušela, toda tisti, ki ga poslušajo, niso najslabši ljudje. To so ljudje, ki se ne dajo ponižati v mrtve številke, kakor jih narekujejo stroji, ampak hočejo ostati to, kar so, in živeti tako, kakor oni hočejo. Taki ljudje ne kupujejo miz in stolov številka toliko in toliko, kakor je zapisano v katalogu, ampak si jih dajo narediti po svoji meri, po svoji potrebi in po svoji zamisli. Stroj izdeluje, roka — človek — pa ustvarja. Gospodujejo pa povsod ustvarjalci, stroj nikjer.

Zato ne morem prav verjeti na zmago števil, po katerih so začeli dandanes deliti ljudi. Utegne se pa zgoditi, da bodo začeli deliti ljudi na ustvarjalce in na stroje in če tem dajo številke, ne bo nič hudega. Prav za prav jih že imajo. Jaz imam številko 5 (najslabša vrsta). Ustvarjalci bodo na hodili svoja pota brez števil.

Ta me je vsega premeril kakor sem dolg in širok. Zapisal si je celo vrsto števil. Potem je vzel obleko in ravnilo in začel risati. Tudi on je polagal na obleko različne kroje, ampak ni risal prav po kroju, ampak je vedno gledal na številke. Risal je počasi, ampak zelo spretno. Tako porisano obleko je dal pomočniku, mene pa je potolažil, da se bom v nedeljo že lahko postavil v novi obleki. Mož je svojo besedo držal.

Ko sem se v nedeljo sprehajal v novi obleki po mestu, me je slučajno zaneslo mimo tvornice za obleke in nehoté sem začel primerjati veliko podjetje z neznanjo krojaško delavnico. V fabriki so stroji kričali: Tak moraš biti kakor te hočemo imeti mi, ali pa nisi človek. Če imaš en meter dolge noge, ne smeš imeti niti za centimeter širšega hrbta kakor ukazujemo mi in tudi ne za prst dalje roke kakor določamo. V skromni krojaški delavnici pa govori mojster: »Tak si, kakršen si, in oblekli te bomo tako, kakor nam narekuje tvoje telo. Mi te bomo vsega premerili in pregledali, napake bomo spretno zakrili, tako da boš v nedeljo čeden in vesel nove obleke in našega dela. Vse to pa bomo naredili kar z roko. Roka bo merila, roka bo risala, skarje bodo rezale, kakor jih bo roka vodila in šivanko bo roka vbadala. Na blago bomo pač položili kraj, ampak

Pretekli teden me je zaneslo v veliko tvornico za obleke. V skladišču so ležale ogromne skladovnice vsakovrstnega blaga. Blago so odvažali na majhnih vozčkih v velik prostor, kjer so ga razvijali, razrezali in zopet zlagali na precej visoke kupe. Na te kupe so polagali kroje raznih velikosti in ostra žaga je natanko po kroju razžagala blago. Prirojeno blago so dobili v roke krojači, šivalni stroji so zadržali in na koncu dvorane so že zlagale delavke izgotovljene obleke v velike zaboje. Vse lepo po številkah. Mi smo se čudili na vso moč taki neverjetni naglici in ko nas je še gospodar povabil na južino, smo do neba glasili našo napredno dobo in silen polet človeškega duha, ki nam je omogočil ustvarjati toliko dobrin skoraj brez vsakega napora. Kaj bi bilo danes človeštvo brez strojev!

Da sem v tvornici naročil tudi novo obleko, je pač razumljivo. Kakšno številko so mi dali, sem je pozabil. Ko sem se pa preoblekel, se je moje navdušenje za moderno napredek precej ohladilo. Rokavi so bili predolgi, hlače pretesne in čez pleča me je prav neprijetno vezalo. Poskušal sem enkrat tako in zopet tako, pa ni šlo in kar nič drugega mi ni kazalo, kakor da odnesem vso nesrečo h krojaču.

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

50

Ko je Georgeta videla svoje bratce tako zamisljene, je hotela vedeti, kaj je. Ni bilo lahko prodreti do njih, navzlic temu se je pogumno podala na pot. Treba je bilo premagati neznanske težave in ovire: razne pruke, nakopičene akte, prazne škatle, skrinje in zaboje, nevarne čeri, ki jih je bilo treba obiti. Georgeta se jih ni ustrašila. Najprej je zlezla iz svoje košare, potem se je vrgla med čeri in plula po ožinah med njimi, prevrnila pruko in plezala med dvema kovčegoma, potem pa čez kup papirjev, preko katerih se je skobacala doli kakor po pobočju. Nato je prišla do mesta, ki bi ga pomorščak imenoval »odprto morje«, ki ga je z mačjo urnostjo preskakala, dokler ni prišla do svojih bratcev. Toda presiček je bil medtem svojim opazovalcem že ušel in se skril skozi razo med zidom in podom. Tega je bila kriva Georgeta, ki je bila obrnila pozornost svojih bratov nase, radi česar so za hip pozabili na živlico. Toda prišli so drugi dogodki. Lastovke, ki so gnezdele pod streho, so priletele čisto mimo oken, delale nato velike kroge in veselo cvrlikale v pomladanski zrak. Georgeta je pokazala z roko na ptice in vzkliznila: »Pip! Pip!« René-Jean jo je nežno pokaral: »Gospica, temu se ne pravi Pip-pip, ampak lastovke.«

»Tovke,« je ponovila Georgeta.

In vsi trije so zrlili za dražestnimi pticami.

Potem je priletela v sobo čebelica. Nič ni tako podobno duši ko čebela. Leti od cvetlice do cvetlice kakor duša od zvezde do zvezde in nabira med kakor duša luč. Čebela je delala velik šum, kakor da bi se jezila na otroke: »Pridem, mislim, da bom našla rože, pa vidim te male ljudi. Kaj se godi tukaj?« Otroci čebele niso spustili iz oči. Čebela je preiskala vso biblioteko, pogledala v vse kote in se obnašala kakor da je doma v svojem panju. Brencala je z omare na omaro in gledala skozi šipe naslove knjig, kakor da zna brati. Ko je smatrala, da je njen obisk pri kraju, je zopet odletela. »Domov gre,« je rekel René-Jean. Georgeta je medtem odkrila čestitljiv, od črvov razjeden naslonjač, iz katerega je na vseh koncih in krajih štrlela žima. Georgeta je vtaknila prste v luknje in jih večala, kar je le mogla; skrbno in pobožno je vlekla vun žimo. Naenkrat je vzdignila prst; to je pomenilo: »Čujtel!« Oba brata sta poslušala. Odzunaj je zamoklo donel v sobo šum; v gozdu so se premikale čete. Konji so rezgetali,

so rožljale, signalizirali so klicali, drugi so jim odgovarjali — bil je divji šum najrazličnejših zvokov, ki so se vjemali v čudno harmonijo. Otroci so poslušali čisto zavzeti. Naenkrat je vse utihnilo. »To dela ljubi Bog,« je rekel René-Jean. Nato se je zamislil. Kako nastajajo asocijacije v pameti malih otrok? Kakor da se je nečesa spomnil, je René-Jean zašepetal:

»Mama,«

»Mama,« je dejal Alain.

»Mama,« je dejala Georgeta.

Potem se je zopet začelo letanje po sobi. Otroci so se smeje in kriče lovili, časih se je Georgeta, če se ji je primerila kakšna neugoda, zahotelo, da zažoje, pa se je rajši zasmejala. Naenkrat je René-Jean, ki je slučajno stal pri oknu, vzdignil glavo; nato je hitro počenil in se skril za naprej molečo steno ogromne okenske vdolbine. Videl je bil, da ga nekdo zunaj opazuje. Bil je to republičanski vojak, ki je bil splezal po strmini v globel, nato šel do ovinka in splezal par metrov nazaj po strmini do majhne skale, odkoder je mogel videti vse, kaj se godi v biblioteki. Ko je Alain videl, da se je René-Jean skril, se je še on, za njim pa Georgeta. Nekaj časa so troci mirno čepeli, Georgeta je držala prst na ustnih. Nato jim je postalo dolgčas; oprežno so se dvignili in pogledali. Vojaka ni bilo več. Otroci našli so v nekem kotu voziček; mogoče se je bil igral nekoč z njim mali Gauvain. René-Jean se je dal upreči vanj, Alain je naredil bič, Georgeta se je skobacala vanj. Toda voziček se je prevrnil, še preden je René-Jean utegnil potegniti, Georgeta se je zvalila po tleh in se pripravila na jok. »Gospodična, ti si že prevelika.« »Ika,« je rekla Georgeta in bila s tem potolažena.

Največji dogodek dneva pa je prišel. René-Jean je že delj časa bodel v oči pult, ki je stal sam ko spomenik sredi biblioteki. Na njem je ležala sloveča knjiga svetega Bartolomeja. Bil je to v resnici krasen in edinstven zvezek kvart-formata, tiskan na lepi arabski papir, ki se izdeluje iz svile in bombaža in ostane vedno bel. Vezava je bila iz pozlačenega usnja, zapenci iz srebra, prva in zadnja stran iz najfinejšega pergamenta. Knjiga je bila polna lesorezov, bakrorezov in zemljevidov. Blizu je stal velik hrastov stol; tega je René-Jean sam zavlekel do pulta in zlezal nanj. Knjiga je bila odprta na strani, kjer je bil bakrorez, predstavljajoč svetega Bartolomeja. Ko je malček prilezel na vrh stola, je začutil potrebo po kakem junaškem činu. Prijel je podobo za gornji kot in jo skrbno iztrgal. Toda to se mu ni popolnoma posrečilo; cela leva stran z enim

bobni ropotali, municijski vozovi so se kotali, verige so zopet začeli dirkati po biblioteki in se igrati. očesom in delom svetniške gloriole starega apokrifnega evangelista je ostala v knjigi. Drugo polovico je dal Georgeti. »In meni?« je zaklical Alain. S prvo iztrgano stranjo je kakor s prvo prelito krvjo: za njo pride klanje. René-Jean je listal dalje, dokler ni prišel do slike komentatorja Pantoenusa. Tega je René-Jean, primerno iztrganega, podaril Alainu. Georgeta je medtem svojo podobo raztrgala na dva kosa in ta zopet na dva, tako da je bil sveti Bartolomej v Bretoniji razčetrverjen. Ko je Georgeta ta rabeljski čin končala, je molila René-Jeanu roko, češ: »Šel!« In René-Jean je velikodušno delil podobe iz knjige, potem ko je vsako z močnim rskom iztrgal; bil je silno ponosen na to, da ni sebi pridržal ničesar. Za svetniki so prišli na vrsto zemljevidi. Etiopijo je dobil Alain, Lykaonijo pa Georgeta. Končno je tresil na tla še knjigo.

To je bil strahovit trenutek. René-Jean je namrščil čelo, se močno uprl z nogama, stisnil pesti in porinil knjigo s pulta. Težki folijant je žalostno padel na tla s hrptom pokonci in izpadel iz vezave; zapenci so se komaj držali. K sreči ni padel na nobenega izmed otrok. Ti so ostrmelci navdušenja. René-Jean je zlezal s stola. Sledil je hip nemega strahu, kakor po vsaki veliki zmagi. Otroci so se prišli za roko in iz daljave motrili uničenega orjaka.

Ko so se tega čuda nagledali, je Alain energično stopil naprej in knjigo brnil. To je v otrocih razvnelo gon uničenja do najvišje stopnje. René-Jean je brnil knjigo, Georgeta tudi. Ta je pri tem padla, in sicer podolgem na knjigo. To je spodbudilo oba brata, da sta se tudi ona vrgla nanjo in zdaj se je začelo delo uničenja do temelja. Otroci so neusmiljeno iztrgali vse podobe in strani, v svojem zmagoslavju barbarstvu razpraskali vezavo, odtrgali pozlačeno usnje, izvlekli žeblice iz srebrnih obojev in razcefrali pergament v drobne kosce. Z rokami, nogami, zobmi in nohti so se trije podivjani angelčki spravili na brezmočnega evangelista. Tako so bili zatopljeni v to svoje razdejalo delo, da niso slišali niti miši, ki je hušnila mimo. V treh urah je izginil umotvor, na katerem so bili delali učeni bogoslovci ter cela vrsta mojstrov umetelnih obrti. Nato si je eden od malih izmislil, da je začel strgane strani metati skozi okno. Brž sta mu sledila ostala dva in v par minutah je odnesel častljivo knjigo veter.

»Metuljčki!« je klicala Georgeta za odvihrajočimi belimi kosi papirja.

Inserirajte v »Slovenskem Listu«!

Ljudska knjiznica iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 24 zvezki Haged HGI CESARIA MONTEZUM: 32 Din. vez. 42 Din. vez. 27 zvezki. Haged OTROCI SOLNCA 24 Din. vez. 32 Din. vez. 28 zvezki. Haged KLEOPATRA 28 Din. vez. 40 Din. vez. 29 zvezki. Savinšek IZPOD GOLICE 30 Din. vez. 42 Din. vez. 30 zvezki. Savinšek NA POLJU SLAVE 28 Din. vez. 40 Din. vez. 31 zvezki. Lottin Doye IZOBILNI SVET (The Lost World) Roman (s slikami) 24 Din. vez. 32 Din.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Donajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novostanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

Svoji k svojim!

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzo avi. Gospobanka

Telefon šte. 2057, 2470, 2979.

Miklošičeva cesta 10.

Podružnice: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novisad, Sombor, Split, Šibenik.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 400.000.000.—. Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji.

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo
v Celju, v novi lastni palači na vogalu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog nad
Din 75.000.000.—. Obrestna
mera najugodnejša. — Za
hranilne vloge jamči poleg
rezerv in hiš nad 3000
članov posestnikov z vsem
svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter
zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v
Celju ne plačajo nobenega rentnega
davka

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilagami in 92 slikami v besedilu. Spisal M. Humeč. Vez. 80 Din.

Sadno vino ali sadjevee. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Po lastnih izkušnjah priredil in z 42 podobami pojasnil M. Humeč. 10 Din.

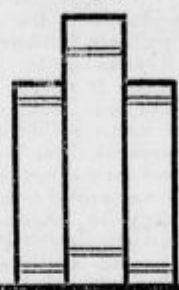
Sadje v gospodinjstvu. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjavi. Priredil M. Humeč. 24 Din.

Slovenska kuharica. Velika izdaja, ki ima 668 strani in 2508 receptov, 193 slik v naravnih barvah in veliko slik med besedilom. 7 izpopolnjena in pomnožena izdaja. V celo platno vezana 160 Din.

Sirarstvo. Spisal Anton Peve, državni mlekar-ski inštruktor. 60 Din, vez. 70 Din.

Gospodinjstvo. Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Sestavila S. M. Lidvina Purgaj. 40 Din, vez. 60 Din.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

Patentne divane,

spalne fotele, otomane, modrace v različnih vzorcih,
kupite najceneje pri tapetniku FRAN JAGER.
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 29.

Najfinejše pecivo za „Miklavža“

Sprejema vsa tozadevna naročila

Parna pekarna

Dolar Franc, Ljubljana

Poljanska cesta št. 19 in

Pred škofijo št. 11

Špeceritsko in kolonijalno blago,
umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Inserirajte v »Slovenskem Listu«!

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše

Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem. Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica celnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvo, vknjižbi na posestiva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Dvočolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki
izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev naj-novejših modelov, deli in pneumatiki. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvočoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Ljudska samopomoč v Mariboru

sprejme za slučaj smrti in doživetja vse
zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača
do največ Din 58.000.— na podporah.
Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. — Svoje prostore ima tik za franciškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov dinarjev